
Útmutató

a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv építési beruházásokhoz kapcsolódó vitás bankgarancia lehívások esetében alkalmazandó eljárásához

Az útmutató a Bankszövetség és az ÉVOSZ egyetértésével készült.

1. FOGALOM-MEGHATÁROZÁSOK

Az építőiparban leggyakoribb **bankgarancia típusok**:

- **Teljesítési bankgarancia:** a szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítésének biztosítéka (általában a kivitelezés időszakára szól).
- **Szavatossági/jótállási bankgarancia:** a szerződés hibás teljesítésével kapcsolatos igények, jótállási/szavatossági kötelezettségek teljesítésének biztosítéka. Ezen típusú bankgaranciák esetében is lehet a hatálybalépés feltétele a visszatartott összeg átutalása a Megbízó javára.
- Egyéb bankgaranciák (pl. ajánlati, előleg visszafizetési, fizetési, illetve a fentiekől eltérő, egyedi megfogalmazású bankgaranciák).

A folyamat szereplői:

- **Megbízó/Kötelezett/Kérelmező:** aki a bankgarancia kibocsátására megbízást ad, általában az alapjogviszony szerinti vállalkozó.
- **Garantőr (Pénzintézet):** a bankgaranciát kibocsátó pénzügyi intézmény.
- **Kedvezményezett/Jogosult:** akinek a javára a bankgarancia kibocsátásra kerül, általában az alapjogviszony szerinti megrendelő, aki a bankgarancia kikötésével kívánja biztosítani a vállalkozó szerződésszerű teljesítését, vagy az esetleges hibák kijavítását.
- **Teljesítésigazolási Szakértői Szerv (TSZSZ)**

2. A BANKGARANCIA LEHÍVÁSÁT KÖVETŐ ÜGYMENET

A bankgaranciának megfelelően a Kedvezményezett igénybejelentést tesz a Pénzintézet felé. A Pénzintézet az igénybejelentés vizsgálata során a bankgarancia feltételeivel veti össze az igénybejelentést (lehívásokat). Amennyiben ezeknek a feltételeknek az igénybejelentés nem felel meg, a Pénzintézet az igénybejelentést visszautasítja, ilyenkor a TSZSZ eljárás szükségessége fel sem merül.

Az igénybejelentésről a Pénzintézet értesíti a Megbízót. A vállalkozónak azt javasoljuk, hogy a bankgaranciát úgy kérje kibocsátatni a Pénzintézettel, hogy abban minimum 5 munkanapos határidő szerepeljen az igénybejelentés teljesítésére vonatkozóan, amely így a TSZSZ eljárásának kérelmezéséhez is elegendő a számára.

Ha a vállalkozó az igénybejelentés jogosságát vitatja, úgy a TSZSZ-hez fordulhat az alapjogviszony szerződés teljesítésének kivizsgálása céljából. Az igénybejelentés teljesítésének rövid határideje miatt a vizsgálat iránti kérelmet mindenképp elektronikusan vagy munkaidőben személyesen célszerű beadni a TSZSZ-hez. A TSZSZ a kérelem benyújtásáról értesíti a Pénzintézetet, amely az igénybejelentésre történő teljesítést jogosult felfüggeszteni a kérelem befogadásának elbírálásáig, illetve a szakvélemény elkészültéig, azaz a Pénzintézet a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény szerinti kötelezetti késedelemben nem esik, így vele szemben a késedelem jogkövetkezményei a fenti időszak alatt nem érvényesíthetők.

3. A KÉRELMEZŐ (GARANCIA MEGBÍZÁST ADÓ) DOKUMENTUMSZOLGÁLTATÁSA A TSZSZ ELJÁRÁSBAN

A TSZSZ-hez a kérelem beadásával együtt az alábbi dokumentumokat kell benyújtani:

- Minden esetben kérjük a vállalkozási szerződést, valamint a bankgarancia és az igénybejelentés okmányainak másolatát.
- *Teljesítési bankgarancia* terhére történő lehívás vizsgálatához:
A szerződésszerű teljesítés dokumentumait (jegyzőkönyvek, átadási dokumentáció, stb.).
- *Szavatossági/jótállási bankgarancia* esetén:
 - o A szavatossági/jótállási idő alatt felmerült hibák kijavítására szóló felhívás(ok).
 - o A hibák kijavítását igazoló dokumentumok.
 - o A hibák javításának megtagadása esetén ennek indoklása.

Hiányos dokumentumszolgáltatás esetén a TSZSZ a beadástól számított 5 munkanapon belül, 15 munkanapos határidővel hiánypótlásra szólítja fel a Kérelmezőt, ennek eredménye alapján dönt a kérelem befogadásáról. Erről értesíti a Kérelmezőt és a Garantőr Pénzintézetet.

A szakértői eljárás 30 napos (indokolt esetben egy alkalommal max. 30 nappal meghosszabbítható) határideje a kérelem befogadásától indul.

4. SZAKÉRTŐI ELJÁRÁS

A szakértői eljárásban a TSZSZ a Felek (vállalkozó és megrendelő) közötti alapjogviszony szerződés alapján és a bankgarancia szövege figyelembe vételével vizsgálja a bankgarancia lehívásának indokoltságát.

Általános esetben teljesítési bankgarancia terhére történő lehívásoknál a teljesítés tényét, szükség szerint a teljesítés műszaki körülményeit vizsgálja a szakértői tanács, a jótállási/szavatossági kötelezettség teljesítéséhez kapcsolódó bankgarancia terhére történő lehívásoknál pedig azt, hogy a jótállási/szavatossági kötelezettségeinek a vállalkozó (Megbízó) eleget tett-e.

A lehívás indokoltságát egy háromtagú szakértői tanács vizsgálja meg. Az eljárás során megállapításait a rendelkezésre álló dokumentumok áttanulmányozása, és a megtartott helyszíni szemle tapasztalatai alapján teszik meg. A helyszíni szemléről mindkét fél, így a Kedvezményezett is értesítést kap, itt van lehetőségük további dokumentumok szolgáltatására.

A TSZSZ eljárásában a Ptk. 6:436.§ [Nyilvánvalóan visszaélésszerű vagy rosszhiszemű fizetési felszólítás] (2) b) és c) pontnak való megfelelés vizsgálandó:

- „b) a kötelezett teljesítette azt a kötelezettséget, amelyért a garantőr garanciát vállalt, vagy a jogosultat a lehívásban meghatározott összeg egyéb okból nem illeti meg;
- c) a jogosult szándékos magatartása akadályozta meg annak a kötelezettségnek a teljesítését, amelyért a garantőr garanciát vállalt”.

A TSZSZ működését szabályozó jogszabályok hatályba lépését megelőzően megkötött szerződések, illetve a régi Ptk. hatálya alá eső követelések vizsgálata esetén is a fentieket vizsgálja a TSZSZ szakértői tanácsa.

A szakvéleményben a jogszabály által megfogalmazott kérdésekre ad választ a szakértői tanács, vagyis megállapítja, hogy a lehívás

- indokolt, (és milyen összegben),
- nem indokolt, vagy
- részben indokolt volt-e (és milyen összegben)

műszaki szakértői szempontból.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy szavatossági/jótállási bankgaranciánál előfordulhat, hogy Kedvezményezett a helyszíni szemlére nem megy el, így nem vesz részt az eljárásban. Olyan esetben, amikor a Kedvezményezett a lehívás indokát nem adja meg, dokumentumokat nem ad át, akkor a lehívás jogossága a szakértői tanács részéről sem állapítható meg. Ebben az esetben a szakértői tanács a lehívásra vonatkozóan „nem indokolt” megállapítást tesz. Amennyiben a Kedvezményezett nem fogadja el a szakvélemény ezen megállapítását, bírósághoz fordulhat, de ebben az esetben is neki kell majd bizonyítani a lehívás indokoltságát.

Előfordulhat, hogy a szakértői tanács *szavatossági/jótállási bankgarancia* esetében meg tudja állapítani, hogy a hiba fennáll, de a hiba oka, illetve a felelősségi arány megállapításához vagy releváns dokumentumok hiányoznak, vagy feltárás, vagy egyéb vizsgálatok szükségesek, de ezek elvégzését a Kérelmező (Mebízó) nem vállalja. Ebben az esetben a szakértői tanács a bankgarancia lehívására vonatkozóan „indokolt” vagy „részben indokolt” megállapítást tesz (ha a javítás szakértői becsléssel megállapítható költsége számottevő mértékben elmarad a lehívás összegétől).

5. A TSZSZ SZAKVÉLEMÉNY

Az elkészült TSZSZ szakértői véleményt a Kérelmező és a Pénzintézet postai és elektronikus úton kapja meg, míg a Kedvezményezett csak postai úton. A Pénzintézet a szakvélemény megállapításának ismeretében dönt a kifizetésről vagy annak megtagadásáról.

Felhívjuk a vállalkozók figyelmét, hogy
a 2013. évi XXXIV. tv. 8.§ (7)
rendeletének szerint:

„Semmis az a szerződési kikötés, amely a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv eljárását kizárja, korlátozza, vagy a Teljesítésigazolási Szakértői Szerv eljárásának kezdeményezéséhez negatív jogkövetkezményt fűz.”

Teljesítésigazolási Szakértői Szerv
Vezető: Máté Miklós Vezető-helyettes: Csermely Gábor
Tel.: 06-1-474-5119 / 06-20-277-3133
E-mail: info@mkik-tszsz.hu
Web: www.mkik.hu/hu/tszsz
Postai cím: 1054 Budapest, Szabadság tér 7.